

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/23/2016
Identifikačné číslo spisu: 3513010086
Dátum vydania rozhodnutia: 19.04.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Krajčovič
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:3513010086.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Františka Moznera a JUDr. Petra Paludu na neverejnom zasadnutí konanom dňa 19. apríla 2016 v Bratislave v trestnej veci obvineného B. B., pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2, písm. a/, ods. 3 písm. b/ Tr. zák., o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 25. februára 2015, sp. zn. 23To/46/2014, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného B. B. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, sp. zn. 1T/37/2013 zo 17. januára 2014 bol obvinený B. B. uznaný za vinného z prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. v znení účinnom v čase spáchania skutku, spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák., ktorý spáchal na tom skutkovom základe, že:

spolu s B. F. dňa 26. septembra 2012 v čase asi o 9.00 hod. po predchádzajúcej vzájomnej dohode v X. na pozemku, príslušného k rodinnému domu č. XXX, patriacemu poškodenému F. P., vnikli do kovového kontajnera, slúžiaceho ako sklad náradia tak, že B. B. doposiaľ nezisteným predmetom vylomil visiacu zámku na dverách kontajnera, otvoril dvere a obaja vošli dnu, odkiaľ následne odcudzili univerzálny antikorový bojler s príslušenstvom a medenú trubku dĺžky 10 m v hodnote spolu najmenej 50,-Eur, pričom B. B. bol odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 2T/169/2010 zo dňa 16. novembra 2010 s právoplatnosťou dňa 14. decembra 2010 pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 Tr. zák. spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák.

Za to mu bol podľa § 212 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 37 písm. m/ Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 4, ods. 8 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere 16 (šestnásť) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. bol obvinený na výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Krajský súd v Trenčíne rozhodujúc o odvolaní obvineného B. B. proti rozsudku súdu prvého stupňa uznesením z 25. februára 2015, sp. zn. 23To/46/2014, podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného B. B. zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal obvinený B. B. prostredníctvom obhajcu dňa 8. septembra 2015 dovolanie, uplatňujúc dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, g/, i/ Tr. por.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., obvinený uviedol, že jeho právo na obhajobu bolo porušené tým, že nebol policajtom poučený o svojich právach a mal podľa policajta vypovedať len to, čo vypovedal spoluobvinený F., lebo inak by bol vzatý do väzby. Z týchto dôvodov došlo k rozporom medzi jeho výpoveďou a výpoveďou z prípravného konania, jeho výpoveďou a výpoveďou svedka F., ktoré neboli odstránené. Jeho návrhy na vykonanie dokazovania neboli akceptované a boli odmietnuté, čo zvýraznilo porušenie jeho práva na obhajobu.

Namietal, že týmto postupom nemohol realizovať základné práva obhajoby, predovšetkým: reálne sa oboznámiť a porozumieť doručenému uzneseniu o vznesení obvinenia a poučení o právach obvineného (napr. v zmysle § 34 ods. 4 Tr. por., § 122 ods. 1 Tr. por.), možnosť k obvineniu sa podrobne vyjadriť, najmä súvisle opísať skutočnosti, ktoré sú predmetom obvinenia, uviesť okolnosti, ktoré obvinenie zoslabujú alebo vyvracajú a ponúknuť o nich dôkazy (napr. v zmysle § 34 ods. 1 Tr. por., § 122 ods. 2 Tr. por.), právo na skutočný zápis priamej reči obvineného, na predloženie zápisnice obvinenému po skončení výsluchu na jej prečítanie (§ 58 ods. 1 Tr. por., § 124 ods. 1, ods. 2 Tr. por.) a na dobrovoľné odmietnutie podpisu (§ 59 ods. 1 Tr. por.).

Porušenie práva na obhajobu videl taktiež v tom, že odvolací súd sa nezaoberal odvolaním, ktoré napísal vlastnou rukou a uznesenie o zamietnutí odvolania riadne neodôvodnil.

K dovolaciemu dôvodu uvedenému v ustanovení § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. obvinený uviedol, že okresný súd založil výrok o vine obvineného aj na jeho výpovedi z prípravného konania zo dňa 10. októbra 2012, spísaná na OO PZ Nové Mesto nad Váhom povereným príslušníkom PZ npor. Mgr. F.A.. Pre konkrétny dôkaz teda výsluch obvineného predpisuje Trestný poriadok v § 121 ods. 1, že k výpovedi ani k priznaniu nesmie byť obvinený nijakým nezákonným spôsobom donucovaný a pri výsluchu treba rešpektovať jeho osobnosť. Podľa § 122 ods. 2 obvinenému musí byť daná možnosť k obvineniu sa podrobne vyjadriť, najmä súvisle opísať skutočnosti, ktoré sú predmetom obvinenia, uviesť okolnosti, ktoré obvinenie zoslabujú alebo vyvracajú a ponúknuť o nich dôkazy. Poukázal tiež na spôsob zapísania a čítania výpovede obvineného podľa § 124 ods. 1 Tr. por. Tieto zákonné podmienky však zjavne podľa obvineného B. B. splnené neboli, keďže ako uviedol, príslušníci polície sa mu vyhrážali väzbou, ak sa ku skutku neprizná a on im pre túto obavu povedal, aby spísali zápisnicu o jeho výsluchu podľa výpovede odsúdeného F.. Zápisnicu o jeho výsluchu nečítal a ani mu ju nikto neprečítal. Musel ju však podpísať, lebo by vraj išiel do väzby a ak ju podpíše, tak to bude riešené ako priestupok.

Nezákonnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní sa rovná excesu v zmysle judikatúry R 57/2002, ktorá hovorí: „Základným procesným predpisom, ktorý upravuje trestné konanie, je Trestný poriadok“. V § 2 ods. 1 ustanovuje, že nikto nemôže byť trestne stíhaný ako obvinený inak než zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý ustanovuje tento zákon. Toto ustanovenie je premietnutím zásady vyjadrenej v čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky do zákona o trestnom konaní súdnom. Z toho potom vyplýva, že pokiaľ orgán činný v trestnom konaní iniciatívne a vlastnou aktivitou vytvorí podmienky a navodí situáciu so zjavnou snahou, aby bol trestný čin spáchaný, rozšírený jeho rozsah, resp. aby bol dokonaný, pôjde o exces z hraníc a pravidiel, v ktorých sa trestné konanie realizuje. V dôsledku toho sú dôkazy takýmto spôsobom získané od počiatku nezákonné a v trestnom konaní nepoužiteľné.

Ustálená judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 25/1990-111 hovorí, že „vykonávanie výsluchu obvineného za zámerne vytvorených okolností, ktoré výrazne nepriaznivo ovplyvňujú jeho

psychický stav, je nedovoleným nátlakom na obvineného a môžu byť takou podstatnou vadou výsluchu, že pôjde o dôkaz absolútne neúčinný“.

Obvinený poukázal aj na význam rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Tdo 43/2011, kde okrem iného uviedol význam zákonnosti a spravodlivosti procesu a z ktorého odôvodnenia citoval: „I keby čo len jeden nezákonný dôkaz (nezákonne získaný alebo nezákonne vykonaný) bol súčasťou hodnotenia rozhodujúceho pre výrok rozhodnutia, je toto rozhodnutie nezákonné.“

K dovolaciemu dôvodu uvedenému v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. uviedol, že skutok nebol správne právne posúdený. Poukázal pritom na výpoveď odsúdeného B. F., ktorý klamal vo výpovedi, keď ho označil za spolupáchateľa a iniciátora skutku.

Ďalej poukázal na to, že aj keď s poukazom na rozsudok sp. zn. 1T/168/2011 z 28. novembra 2011, ktorým mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 28 mesiacov súdy v prerokúvanej veci v súlade s princípmi proporcionality, primeranosti a spravodlivosti neprihliadli na tento vykonávaný trest pri určení a výmere trestu v prerokúvanej veci.

Na záver dovolania poukázal obvinený na prieťahy v konaní.

S poukazom na dôvody dovolania obvinený B. B. navrhol, aby dovolací súd rozsudkom vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23To/46/2014-177 zo dňa 25. februára 2015 a rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 1T/37/2013 zo dňa 17. januára 2014, bol porušený zákon z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/ písm. g/, písm. i/ Tr. por., aby zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23To/46/2014 zo dňa 25. februára 2015, ako aj rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 1T/37/2013-150 zo dňa 17. januára 2014 a prikázal Krajskému súdu v Trenčíne, aby vec znovu prerokoval a rozhodol.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom sa vo svojom vyjadrení k dovolaniu v celom rozsahu stotožnil s rozhodnutím Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom aj Krajského súdu v Trenčíne.

K jednotlivým námietkam obvineného uviedol, že zo zápisnice o výsluchu obvineného B. B. zo dňa 10. októbra 2012 vyplýva, že bol riadne poučený o svojich právach, o čom svedčia aj jeho vlastnoručné podpisy na jednotlivých stranách zápisnice o výsluchu, v celom prípravnom konaní obvinený nepodal sťažnosť na postup orgánov činných v trestnom konaní, pričom mal v prípravnom konaní, ako aj v konaní pred súdom možnosť v plnom rozsahu uplatňovať svoje právo na obhajobu. K spáchaniu skutku sa v prípravnom konaní priznal, avšak po uložení nepodmienečného trestu odňatia slobody trestným rozkazom začal spáchanie skutku popierať, čoho základom je spochybenie jeho vlastnej výpovede. S týmito tvrdeniami odsúdeného sa však riadne vysporiadali súdy obidvoch stupňov a svoje úvahy v tomto smere vo svojich rozhodnutiach uviedli a náležite odôvodnili. Tvrdenia obvineného o porušení jeho práv pri výsluchu obvineného zo dňa 10. októbra 2012 nie sú ničím podložené a možno ich hodnotiť ako účelové, vedené snahou vyhnúť sa trestnej zodpovednosti za spáchanú trestnú činnosť. Obhajoba spočívajúca v tom, že v prípravnom konaní sa priznal len pod hrozbou vzatia do väzby, je vyvrátená výpoveďami svedkov K. A. a F.A., ktorí na hlavnom pojednávaní vypovedali k okolnostiam týkajúcim sa objasňovania a vyšetrovania predmetného trestného činu, ako aj k priebehu úkonov trestného konania. Doposiaľ neboli zistené žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by relevantným spôsobom spochybnili vierohodnosť výpovedí svedkov G. a A.. Vierohodnosť odsúdeného B. B. je naopak na nízkej úrovni, aj s poukazom na skutočnosť, že sa jedná o recidivistu.

Podľa názoru prokuratúry v priebehu prípravného konania, v priebehu konania na súde prvého stupňa ani v priebehu odvolacieho konania nedošlo k porušeniu práva na obhajobu obvineného v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Na súde prvého stupňa boli striktne a v plnom rozsahu dodržané procesné postupy a právo na obhajobu, pričom odsúdenému aj obhajcovi bolo umožnené uplatňovať právo na obhajobu v plnom rozsahu, vrátane vypočúvania osôb, kladenia otázok, podávania návrhov a vyjadrení a pod. To isté možno konštatovať o konaní na odvolacom súde.

V tejto súvislosti prokurátor poznamenal, že ak by prípadne aj bolo zistené porušenie práva na obhajobu, bolo by následne potrebné skúmať, či toto právo bolo porušené „zásadným spôsobom“ (viď napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Tdo 33/2011 zo dňa 20. septembra 2011).

K dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.:

Zápisnicu o výsluchu obvineného B. B. zo dňa 10. októbra 2012 súdy obidvoch stupňov vyhodnotili ako dôkaz, ktorý bol vykonaný zákonným spôsobom, s čím sa prokuratúra v plnom rozsahu stotožňuje. Tvrdenia odsúdeného o porušení jeho práv pri výsluchu obvineného zo dňa 10. októbra 2012 považuje prokurátor za účelové, vedené snahou vyhnúť sa trestnej zodpovednosti za spáchanú trestnú činnosť.

K dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.:

Tento dovolací dôvod možno uplatniť len v prípade, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa. V trestnej veci obvineného B. B. to teda znamená, že pre dovolací súd je rozhodujúce skutkové zistenie, podľa ktorého obžalovaný spáchal skutok tak, ako je to uvedené v rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 1T/37/2013-150 zo dňa 17. januára 2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 23To 46/2014-177 zo dňa 25. februára 2015. Tieto skutkové okolnosti obsiahnuté v popise skutku potom poskytujú spoľahlivý podklad pre naplnenie všetkých zákonných znakov prečinu krádeže spolupáchateľstvom podľa § 20, § 212 ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. b/ Tr. zák., zo spáchania ktorého bol odsúdený uznaný vinným. V posudzovanom prípade teda k nesprávnomu použitiu iného hmotnoprávneho ustanovenia nedošlo.

Nesprávne hodnotenie dôkazov, nevypočutie niektorých svedkov, nezabezpečenie správy o povesti (ako to uvádza odsúdený), nezakladajú dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., nakoľko Najvyšší súd Slovenskej republiky zásadne nie je zákonom povolaný, aby popri okresnom súde a krajskom súde opätovne skúmal tieto otázky takým spôsobom, ako sa toho domáha odsúdený. Dovolací súd totiž nie je akousi ďalšou odvolacou inštanciou. Rovnako (ne)primeranosť uloženého trestu ani prípadné prieťahy v konaní nemôžu naplňať tento dovolací dôvod.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odsúdeného B. B. podľa § 382 písm. c/ Tr. por. na neverejnom zasadnutí uznesením odmietol, pretože je zjavné, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/, g/, i/ Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.), na základe podaného dovolania zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), bolo podané osobou oprávnenou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote a mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.) a obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Tr. por.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zjavné, že nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v

§ 371 ods. 1 písm. c/, g/ a i/ Tr. por.

K dovolaciemu dôvodu uvedenému v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolací súd uvádza, že preskúmaním na vec sa vzťahujúceho spisového materiálu, najmä uvedeného výsluchu obvineného B. B. z 10. októbra 2012 neboli preukázané tvrdenia obvineného uvedené v dovolaní.

Zápisnica bola podľa obsahu protokolácie riadne obvineným prečítaná a na znak súhlasu podpísaná. Obvinený si ani následne na postup príslušníkov polície pri predvedení, či spisovaní zápisnice nest'ážoval na ich postup a tieto zistenia spoločne s výsluchmi príslušníkov polície K. A. a F.A. na hlavnom pojednávaní odôvodňujú závery oboch súdov (okresného i krajského), že uvedená výpoveď bola získaná zákonným a dovoleným spôsobom a je možné z nej vychádzať pri rozhodovaní o vine.

Z týchto dôvodov nemožno použiť ani rozhodnutia, na ktoré obvinený vo svojom dovolaní poukázal.

Navyše po preskúmaní spisu dovolací súd dopĺňa, že výpoveď obvineného B. B. z 10. októbra 2012 nie je jediným dôkazom, o ktorý sa rozhodnutie o vine opiera. Pokiaľ ide o dôkazy navrhnuté obhajobou, s týmito sa okresný súd náležite a v súlade so zákonom vysporiadal. Vyplyva to z uznesení v zápisnici o hlavnom pojednávaní na č. l. 141, ktorými rozhodol o odmietnutí vykonania dôkazov navrhnutých obhajobou, ale aj o ukončení dokazovania. O priebehu a rozsahu dokazovania rozhoduje súd.

(Porušením práva na obhajobu zásadným spôsobom sa rozumie najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe alebo stav, keď obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať a orgány činné v trestnom konaní alebo súd v tomto čase skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté dovolaním.)

V prerokúvanej veci dovolací súd také pochybenia nezistil.

Pokiaľ ide o dovoláciu námietku týkajúcu sa skutočnosti, že odvolací súd nereagoval na písomne vypracované odvolanie osobne obvineným, dovolací súd poukazuje na ustanovenie § 371 ods. 7 Tr. por., podľa ktorého dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1, písm. g/ Tr. por. - rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, dovolací súd nezistil, aby sa tak v prerokúvanej veci stalo.

Námietka obvineného, že jeho výsluch z 10. októbra 2012 je dôkaz, ktorý nebol vykonaný zákonným spôsobom, nie je v súlade s obsahom preskúmaného spisu, ako už bolo uvedené. Postup pri výsluchu zodpovedá ustanoveniam citovaným obvineným v dovolaní a ničím, okrem tvrdenia obvineného, nebol preukázaný opak.

Pokiaľ ide o posledný dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť, dovolací súd nezistil, súc viazaný skutkovým stavom zisteným okresným a krajským súdom, aby skutok bol nesprávne právne kvalifikovaný.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd oprávnený skúmať iba to, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú dve alternatívy a síce, že skutok mal byť právne posúdený ako iný trestný čin, alebo že skutok nie je trestným činom. Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Postup, ktorého sa obvinený B. B. domáhal v súvislosti s jeho tvrdeniami o neprimeranom treste odňatia

slobody a prietahoch v konaní, nie je možné podriaďiť pod žiadny dovolací dôvod. Preskúmanie skutkového stavu, ktorého sa domáhal obvinený, by bolo možné len na základe postupu podľa § 371 ods. 3 Tr. por., pri splnení všetkých zákonných podmienok.

Podľa tohto ustanovenia minister spravodlivosti podá dovolanie aj proti právoplatnému rozhodnutiu vychádzajúceho zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený, alebo ak boli pri zisťovaní skutkového stavu závažným spôsobom porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci.

Na základe dovolania podaného obvineným skutkový stav - jeho úplnosť a správnosť - nemožno skúmať.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nie sú splnené dôvody dovolania predpokladané ustanovením § 371 ods. 1 písm. c/, g/ a i/ Tr. por., preto dovolanie obvineného B. B. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.